

**INTERJÚ DR. NEMES LÁSZLÓ NORBERTTEL
A THE NETHERLANDS VOCAL TALENT MŰVÉSZETI
IGAZGATÓJÁVAL, A HÁGAI KIRÁLYI ZENEAKADÉMIA
TANÁRÁVAL, A KECSKEMÉTI NEMZETKÖZI KODÁLY INTÉZET
VOLT IGAZGATÓJÁVAL, A LISZT FERENC ZENETUDOMÁNYI
EGYETEM PROFESSZORÁVAL
Csapó Benő emlékére**

Dr. Nemes László Norbert
(kodaly.hu)

Vezetőváltás történt a Nemzetközi Kodály Intézet élén, dr. Nemes László Norbert egyetemi tanár, karnagy, zenepedagógus távozik 3 vezetői ciklus után, és Hollandiában folytatja pályáját. Az elutazása előtt készítettük a beszélgetést Budapesten a magyar zenepedagógia megújulásának aktuális kérdéseiről, az általa irányított Kodály Intézet szerepéről a nemzetközi zenei színtéren.

„A magyar zeneoktatás, a zenei tehetséggondozás intézményrendszere nagyon fontos az én életutamban akárcsak az összes magyar muzsikusz életében”
(N.L.N.)

Milyenek voltak a kezdetek? Hogyan jutottál el oda, hogy az LFZE tanszékvezető egyetemi tanára, illetve a nagyhírű kecskeméti Nemzetközi Kodály intézet igazgatója, a Nemzetközi Kodály Társaság alelnöke lettél? És merre tart ez az életút?

Minden összefügg azzal, hogy én milyen zeneoktatást kaptam gyerekként. Kisvárosból, Kalocsáról indultam, ahol a tehetséggondozásnak kiépült az az intézményrendszere, amely képes arra, hogy egy nem zenei környezetből induló fiatal tehetségét felismerje és felkarolja: zeneiskolába és ének-zene tagozatos iskolába jártam, ahol fantasztikus zongoratanárom volt. A középiskolai tanárain

ezt a tehetséget tovább gondozták, és besegítettek a Zeneakadémiára. A magyar zeneoktatás, a zenei tehetséggondozás intézményrendszere nagyon fontos az én életutamban akárcsak az összes magyar muzsikos életében – ennek megteremtése és kiépítése természetesen Kodályhoz vezethető vissza, aki a magyar napi szintű zeneoktatásnak megkerülhetetlenül fontos mediátora volt. Hatalmas értéke ez a magyar oktatásnak! Ez az országosan kiépült hálózat tette lehetővé, hogy vidéki gyerekként indulva távol a nagy kulturális központoktól, elsősorban a magyar kultúra központjától, Budapesttől, mégis szárbaszökkenhetett az a zenei tehetség, amit a tanáraim már korán felismertek, és gondoztak bennem.

A szakmai pályafutásom harmadik harmadába lépek. Egy-egy helyen körülbelül hasonló hosszúságú időszakokat töltöttem. 12 évig voltam a Magyar Rádió Gyermekkórusának társkarnagya Thész Gabriella mellett. 1997-ben jöttem haza Kanadából, ekkor fejeződtek be a tanulmányaim, és szereztem doktori fokozatot az Albertai Egyetemen. Ezt követte 15 év a Kodály Intézet élén 3 cikluson keresztül, és készültem arra, elhatároztam, hogy a negyedik cikluson már nem indulok. Akkor jött váratlanul a megkeresés a holland nemzeti ifjúsági kórusokat működtető the Netherlands Vocal Talent nevű szervezettől. Művészeti vezetője leszek a vegyeskarból, női karból, gyerekkórusból és fiúkórusból álló együttesnek és irányítója a zenepedagógiai programjuknak. Izgalmas, szép feladat!

Kodály: Öt tantum ergo (7:45)

Vezényel: Nemes László Norbert

A Magyar Rádió Gyermekkórusának 2006. évi karácsonyi koncertje.

Full analysis of Béla Bartók: Leánynéző (Courting) at a musicianship lesson in the Kodály Institute (25:04)

Nemes László Norbert Bartók Leánynéző művét elemzi-tanítja a Kecskeméti Kodály Intézetben tartott szolfézsóráján.

Nemes László Norbert próbál (3:15)

(Nemzeti Ifjúsági Kórus nőikarával próbál)

Nemes László Norbert próbál (2:28)

(Nemzeti Ifjúsági Kórus férfikarával próbál)

Az elmúlt 15 évben elsősorban vezető voltam, irányító, bürokrata kisebb arányban tanár és annál is kevesebb jutott a karnagyi munkára. Ez az arány most megváltozik: 70%-ban újra *előadóművészi* munkával fogok foglalkozni és a maradék időben tanítani. Miután elfogadtam az ajánlatot, kaptam egy újabb

megkeresést ezúttal a Hágai Zeneakadémiáról, akik zeneelmélet tanári állást hirdettek a Kodály master programban. Megpályáztam, megnyertem, így szeptembertől párhuzamosan a kórusokkal tanítani is fogok fiatal művészeket, tanárjelölteket a Hágai Zeneakadémián.

„A művészi nevelés céljaként Kodály azt tűzte ki, hogy a fiatalok alkalmassá váljanak a zenei készségfejlesztésen keresztül a művészi zene befogadására.”

(N.L.N.)

2009-ben a Nemzetközi Kodály Társaság által rendezett szimpóziumon elhangzott beszédedben hangsúlyozod, hogy mint a Kodály Intézet frissen kinevezett igazgatója feladatodnak tartod a magyar népdal értékeinek megőrzése mellett a fiatalok megismertetését a klasszikus mesterművekkel. Ma is hasonló módon határoznád meg a magyar zenepedagógia misszióját? Milyen tapasztalataid voltak e téren?

Mindig nagyon fontosnak éreztem, hogy a Kodály Intézet autentikusságában mutassa be a Kodály-alapú magyar zenepedagógia értékeit: világ különböző pontjairól ide érkezett muzsikussal dolgozó tanáraink pontosan közvetítsék a kodályi gondolatokat, a kodályi elveket, a kodályi koncepciót. A művészi nevelés céljaként Kodály azt tűzte ki, hogy a fiatalok alkalmassá váljanak a zenei készségfejlesztésen keresztül a művészi zene befogadására. Ez egy alaptézise a kodályi koncepciónak. Amikor bekerülve a kodályi világba értékeltem az általános gondolkodást itthon, még inkább külföldön, akkor azt éreztem, hogy túlhangsúlyozzák a népzene szerepét. Kevés helyen tapasztaltam, hogy *valóban* képessé teszik a fiatalokat a művészi zene értékeinek felismeréséig és befogadásáig. Az iskola alsóbb szintjein elvégzett munka nem teljesedik ki, a fiatalok nem jutnak el oda, hogy értő módon hallgassanak nagyszabású zeneműveket, szinte elképzelhetetlen bizonyos iskolatípusokban, hogy eljussanak a mai zene világához. Minden műhelyfoglalkozáson, minden előadásomban, minden fontos vezérszónoklatomban hangsúlyoztam, hogy Kodály a népdalt, mint fontos kulturális és esztétikai értékű zenét nagyon fontosnak tartotta az iskolai nevelésben. A magyar népzene nyelvén keresztül a fiatalok a két magyar géniusz, Bartók és Kodály művészetét, zenei nyelvét is képesek megérteni. Kodály felismerte továbbá, hogy nem csak szép és fontos a népdal, hanem egyszerűségénél fogva alkalmas arra, hogy a zene alapelemeit megismertesse a fiatalokkal. A népdal esztétikailag és a magyar értékek szempontjából nagyon fontos zenei anyag, ami egyúttal közvetlen és egyszerű.

Ez a kettősség adja a pedagógiai értékét. De nem szabad, hogy a népdalok éneklése legyen a végcél. Ez egy kiinduló pont.

„A Kodály-pedagógiának nem csak az elméletét tanítjuk, hanem megmutatjuk ennek a gyakorlati működését.” (N.L.N.)

Az elmúlt 15 évben nemzetközi hírnévre szert tevő Kodály-vezetőként a világot járva találkozta-e olyan kulturális, zenei, társadalmi (egyéb) jelenséggel, ami a magyarországi Kodály -alapú zenepedagógia egészének vagy egyes elemeinek közös újragondolását igényelné? Többben, a Kodály-zenepedagógusok és vezetők közül is egyfajta óvatos kritikával illetik az általuk nyugati zenének nevezett klasszikus kánont, amelybe nehezen lehet beilleszteni a nem nyugati világ élő, szerves zenei világát. Egy teljesen más multikulturális közegben, mint pl. Ausztrália, India, dél-kelet ázsiai országok, mint Malaysia, Fülöp -Szigetek, ahol gyönyörűen szárba szökken a kodályi magyar zenepedagógia, de ahol más kulturális gyökere, élő hagyományai vannak a zenei életnek, mint Európában, felmerül, hogy mi is az a művészi zene, hova is kell eljutnunk, amikor művészi zenéről beszélünk.

Ez a Kodály-koncepción túlmutató kérdéskör. Kodály egy bizonyos korban alkotott, az ő alkotóműhelye harmonikusan illeszkedik a zenepedagógiai elveihez és a kutatómunkájához. Kérdésként felmerül, hogy a XXI. században hogyan kell zenét tanítani, mi legyen a zenetanítás tartalma. Ez a Kodály-koncepción túli kérdéskör, amellyel nagyon fontos, hogy foglalkozzunk, hiszen mi is a mában élünk. Mi a magyar kodályi alapú zenepedagógiai irányzatot képviseljük, nem csak a koncepcionális részét, hanem vele együtt mindazokat az értékeket megmutatjuk, amely a Kodály koncepció gyakorlatban történő megvalósításának példái, hiszen ez együtt alkotja, együtt képes megmutatni ennek a koncepciónak az igazi értékeit. Még egyszer hangsúlyozom, a Kodály-pedagógiának nem csak az elméletét tanítjuk, hanem megmutatjuk ennek a gyakorlati működését. A kérdés az, hogy ezt a tudást, ezt a tapasztalatot, ezt a hagyományt miként lehet átvinni a 21. századba. Nagyon sokan foglalkoznak ezzel a kérdéssel. Hiszen egy teljesen más kulturális környezetben látjuk magunkat. Egy zeneileg nagyon színes világban, ahol párhuzamosan futnak zenei értékek, zenei gyakorlatok és stílusok. Bizonyos tekintetben jogos, amikor a külföld kritikát fogalmaz meg a magyar napi gyakorlattal kapcsolatban. Tanulhatnánk belőlük, mert a magyar iskolarendszer egésze nagyon korszerűtlen rendszer benne azonban magas színvonalon alkotó

kiváló pedagógusok is vannak nehéz körülmények között. A magyarországi tanárok többségét még mindig jellemzi a poroszos régimódi szemlélet: tanár- és mennyiség-szemléletű, túlszabályozott az oktatási környezet, ami nem vesz tudomást arról, hogy ugyanolyan sokszínű a gyerekvilág az iskolában, mint amilyen sokszínű a kultúránk. Ez a sokféleség nem tud megjelenni egy olyan merev oktatási környezetben, ahol van EGY nemzeti alaptanterv, amiben szinte minden rögzítve van, hogy melyik évben mit kell leadni, mit kell megtanulni, mit kell számonkérni, mik a követelmények. *Ez a rendszer nem bízik a tanárban.* Nem bízik azokban a tanároknak, akiket állami pénzen kiképeznek a kiváló tudományegyetemen. Ebben a nagyon merev rendszerben nagyon nehezen mozdulnak el, és gondolkodnak el azon, hogy milyen új gondolatok mentén lehet a mai fiatalokkal megszerettetni például a zenét. Nem a zeneoktatással van probléma Magyarországon, hanem az iskolarendszer egészével, s mindaz, ami a zeneoktatásban probléma, az ugyanúgy jelentkezik más tantárgyak oktatása kapcsán is.

A Kodályi gondolatok kristályosodásának időszaka az 1930-as évek voltak. A gyakorlatba való ültetés időszaka az ötvenes évek. Teljesen más társadalmi helyzet, teljesen új kulturális környezet, új típusú gondolkodás a pedagógia egészéről és benne a zenepedagógiáról. A zenepedagógiáról való gondolkodás is teljesen más. Egyik előadásomban igyekeztem összevetni az ötvenes évek szovjet típusú pedagógiai gondolkodását, ami az akkori pedagógiai irodalomban, mint kötelező olvasmány megjelenik a tanárképzésben részt vevők számára mindazzal a progresszív, a gyereknevelésről elindított diskurzussal, ami húszas, harmincas éveket jellemezte, amikor a nagy európai zenepedagógiai irányzatok szárba szökkennek.

Nemes László: Kodály Zoltán zenepedagógiai műveinek használatával kapcsolatos módszertani kérdések (30:30)

(MMA MMKI, 2021)

A Kodály Intézet igazgatójaként számomra nagyon fontos volt, hogy pontosan értem én magam is azon Kodály-tanítványok munkásságát, akik a magyar zenetanítási gyakorlat kidolgozásán fáradoztak: Forrai Katalinét, Ádám Jenőét, Szőnyi Erzsébetét, Dobszay Lászlóét és Hegyi Erzsébetét. Ők az oktatás teljes vertikumában igyekeztek a kodályi alapelveket a gyakorlatba ültetni. Meg kell néznünk, hogy melyek azok a módszertani elemek, amelyek ma is jól használhatók, de mit kell ahhoz tennünk, hogy a zeneórákat, az ének-zene órákat, a szolfézsórákat relevánssá tegyük a *mai* fiatalok számára. Kritikusnak

gondolom két terület beemelését az osztálytermi gyakorlatba: a játékoságot, azaz a gyermekközpontúságot valamint a zenehallgatást. A zenehallgatás kérdésével Kodály nem foglalkozott, hogyan foglalkozhatott volna, amikor nem voltak lemezjátszók, nem volt az a zeneipar, ami gyakorlatilag a zenehallgatást mint zenei tevékenységet a zenei előadás, előadói gyakorlat elé helyezte. Manapság mindenki hallgat zenét, de nagyon kevesen művelik a zenét. A zenehallgatás mint a zenetanítás eleme hangsúlyossá vált, de nem volt erre módszertan. Az első jelentős zenepedagógus, aki eredeti módon foglalkozott a zenehallgatás módszertanával Kokas Klára volt. Progresszív és merész módon közelítette meg, merőben más dolgokat hangsúlyozott a zenehallgatás kapcsán, és ez azon keresztül a zenepedagógiáról. Ezt a két területet nagyon fontosnak láttam.

A zenehallgatás természetesen Dobszay László a Hangok világa című munkájában nyomon követhető, és ennek az elve az, hogy az éneklést, mint a zenetanulás eszközét tegyük a zenehallgatás egyik fontos eszközévé.

A Kodály Intézet igazgatójaként kiváló, nemzetközi hírnévre szert tett zenepedagógusokat irányítottál: Barabás Edina, Novák Anikó, Körtvési Katalin, dr. Tóth Árpád, Szirányi Borbála. Hogyan lehet vezetni egy ilyen külön-külön is erős egyéniségű, szakmailag kimagasló tudású tanári csapatot?

Először is nagyon sokat beszélgettünk. Figyeltük egymást, érzékeltük, hogy kiben, milyen gondolatok vannak. Egymást figyelve tanultunk is egymástól. Konzultáltunk kitaláltunk dolgokat, és aztán olyan lehetőségek találtak meg minket, amelyeket igyekeztünk saját hasznunkra fordítani. *A lehetőségünk volt mindenekelőtt a zenepedagógiai gyakorlat módszertani fejlesztésére.* A módszertani fejlesztőmunkához kapcsolódó kutatómunkába azokat a kollégáimat vontam be, akikben éreztem a tehetséget és a lánglelkűséget, hogy próbáljunk új utakra lelni, új utakon járni. A már kipróbált és jól működő gyakorlatokat megnéztük, hogy valóban van-e létjogosultságuk a zenetanítás valamely szintjén. Rendkívül fontos a kutatás. Nem elég csak tapasztalatokkal rendelkezni bizonyos módszertani fogásokról, a módszertani gyakorlat lehet jó, mert azt látom, hogy mosolyognak, haladnak és ügyesebbé válnak, szebben énekelnek. Ugyanakkor tudományosan is igazolni kell a létjogosultságukat.

„Én azt szeretném, ha nem a zenei transzfer kutatásokat szorgalmaznánk, hanem a művészeti nevelés érzelmi fejlődésre gyakorolt hatását.” (N.L.N.)

Csapó Benő figyelemmel kísérte a nagyszabású, két kutatási cikluson átívelő tantárgypedagógiai LFZE-MTA kutatást, amelynek te voltál a szakmai irányítója. Ő beszélt arról, hogy a bizonyíték alapú kutatás fontossága mellett éppen a járvány időszakában lezajlott vakcinakutatások tanítottak meg arra minket, hogy valószínűségekben is tudjunk gondolkodni: milyen valószínűséggel hatékony az adott oltóanyag. A bizonyíték alapú kutatás neveléstudományi alkalmazása nem biztos, hogy feltétlen 100 %-ban igazolhatja, bizonyítékokra alapozva validálja az adott pedagógiai gyakorlatot. Ettől még a gyakorlat nem veszíti el érvényét! És vannak tevékenységek, tette hozzá Csapó Benő, amit azért csinálunk, mert jól érezzük magunkat tőle. Ilyennek látta az általatok bemutatott ének-zene pedagógiai gyakorlatokat.

Nagyon sok a megfoghatatlan dolog a zenepedagógiában. Én azt szeretném, ha nem a zenei transzfer kutatásokat szorgalmaznánk, hanem a művészeti nevelés érzelmi fejlődésre gyakorolt hatását. Ez egy megfoghatatlan dolog. Nem tudom, hogy erre lehet-e bármikor is egy kutatást építeni. Úgy tűnik, hogy ez lehetetlen. Lehet, hogy vannak kísérletek, de túlsúlyban vannak a zeneoktatás kognitív fejlődésre gyakorolt hatásának elemzései. Mégis az érzelmi neveléssel kapcsolatos kutatás szorgalmazása a jövő. Mind több kutatás állítja, hogy elválaszthatatlan a kognitív fejlődés az érzelmi gazdagodás nélkül. Freund Tamás A belső énről szóló csodálatos kutatásai arról szólnak, hogy nincs tanulás érzelmi bevonódás nélkül. Számomra ez egy nagyon fontos aspektusa a zenetanulásnak. Ezért sem megkerülhető a művészi értékű zene. A nagy zenék kérdése. Azok, akik eljutnak addig, hogy egy Richard Strauss-operát végig hallgatnak 5 órán át, és remegő lábakkal távoznak az Operaházból, mert olyan hatás alá kerültek, ők bevonódtak. Ez a music reception, a bevonódás jelensége. Ez a fajta ráhangolódás nagyon sok tanulás eredménye, nem könyvekből tanulás eredménye, hanem sok zenei tapasztalat vezethet el különböző szerteágazó irányokba minket.

Nagy ajándéka az életnek, hogy két olyan tudós, mint Csépe Valéria és Csapó Benő meglátták mindannak a tantárgyfejlesztő és kutatómunkának az értékét, amit én kezdeményeztem, és amit a kollégáim segítségével meg tudtunk mutatnia a Magyar Tudományos Akadémia támogatásával. Ők ketten a háttérből mindig érdeklődő figyelemmel kísérték a fejlesztő és kutatási munkát, megjegyzéseikkel segítettek, jelenlétükkel validálták, ami nagyon sokat jelent. És különösen fontos, hogy két olyan emberről beszélünk, aki nagyon sokat tud a

gyermekről, a gyermeki lélekről, a gyermek fejlődéséről, a tanulási képességekről és készségekről. Rengeteg gondolatuk van, ismeretük, tudásuk az iskoláról és a gyermekről. Ha semmi más nem történne ebben az országban csak komolyan vennék, amit Csépe Valéria mond, amiről Csapó Benő beszélt, akkor az iskolaügyben elindulhatnának a rendszerszintű, valós változások.

Tudás, megőrzés, megújulás és merész újítások: a munkásságodban szervesen összekapcsolódnak, jól megférnek egymás mellett. Az elmúlt időszakban a Kokas Alapítvány kuratóriumi elnöke voltál, és rengeteget tettél azért, hogy Kokas Klára munkássága megtalálja hivatalosan is a helyét a magyar zenepedagógiában. Egyes állítások szerint Kokas nem önálló pedagógiát hozott létre, hanem módszere természetes módon fejlődött ki a Kodály- zenepedagógiából. Jerry Jaccard, a Nemzetközi Kodály Társaság elnöke nem régiben azt írta nekem, hogy Kokas Klára az egyik legmagasabb szinten valósítja meg a praktikumban, amit Kodály kigondolt.

Én alkatilag egy nagyon nyitott ember vagyok, mivel úgy alakult az életem, hogy nagyon sokfelé jártam a világban. Mindig alkalmas voltam arra, hogy befogadjak egymástól akár különböző dolgokat is. Az elrugaszkodás a megszokottól nem azt jelenti, hogy valamit feladunk. Amit például Kokas Klára tett, annak minden eleme beilleszthető a kodályi koncepcióba: a népdalok éneklése, a záróéneklés, a művészi, értékes zene-hallgatás. A zene az egyik legragyogóbb eszköz a lélek kiművelésére, a lélek nevelésére. A zenére, mint pedagógiai eszközre tekint Kodály. Kokas Klára a zenei választásain keresztül erre nagyon ügyel. A zenei szépség, a zenei érték, a Kokas-foglalkozások pedagógiai gyakorlatának meghatározó eleme. Abban nem vagyok biztos, hogy önálló pedagógiának kell nevezni vagy sem, de ha egy Kokas-órát nézünk, az alapelveiben összhangba hozható a kodályi koncepcióval.

A Dinamikus énekzene-tanulás nagyon fontos és jelentős módszertani kutatás volt, hiszen kiváló kollégáim, dr. Deszpot Gabriella, Farnadi Tamara, Buda Sára tettek először kísérletet arra, hogy Kokas Klára zenetanítási gyakorlatát átültessék az énekzene órák világába. Kokas Klára ismert módon nem az iskola falai között tanított. De a Kokas-foglalkozások olyan értéket hordoznak, amit be kell hozni az osztályterembe. Sőt várakozásaim szerint egyetemi szintű képzés fog elindulni belőle előbb-utóbb. Jelenleg Kokas Klára pedagógiája szabadon választható tantárgyként felvehető a Liszt Ferenc Zenetudományi Egyetemen. Mi azonban szakirányú továbbképzésként szeretnénk volna

akkreditáltatni, de a folyamat során elutasították, és nem kapott engedélyt. Hatalmas csalódás volt, és én ebben is a már említett túlszabályozott, merev rendszer hiányosságait látom. De nem álltunk meg, hanem folytatjuk. A Zeneakadémia, mint a magyar zeneoktatás csúcsintézménye felvállalta a Kokas-pedagógiát, de nem szabadon választható tantárgynak kellene lennie, hanem az egyik fő csapásiránynak! Az LFZE-MTA tantárgypedagógiai kutatás kapcsán azonban egy teljes módszertani megújulásról beszélhetünk, amire 40 évet kellett várunk. Új fajta gondolkodást jelent, amit kell behozni a felsőoktatásba, hiszen ott képezzük a tanárokat. Ha a magyar zeneoktatás csúcsintézménye ezt felvállalja, akkor ez azt jelenti, hogy irányt is mutat sokak számára.

Kokas nem illik bele a kánonba. Sokan félinformációk hoznak ítéletet úgy, hogy még soha egyetlen órán sem voltak jelen. Ha voltak, akkor sem mindig aktív résztvevőként élték meg, hogy milyen zenét felfedezni úgy, hogy közben nem mereven kell ülni a széken, hanem meg lehet mozdulni. Ehhez a felfedezéshez kell egy nyitottság, egy belső igény arra, hogy kipróbáljon valami mást, *amit nem lehet könyvekből* megtanulni. Még Kokas Klára könyveit sem érdemes úgy olvasni, hogy az ember nem vett ebben részt akár egyetlen saját élmény órán sem.

Szinte valamennyi portál beszámolt a Kodály Intézet legutóbbi nemzetközileg is kimagasló sikert arató PRESTO projektről, amit szintén te kezdeményeztél és irányítottál. Nemzetközi jó gyakorlattá minősítették, egészen kimagasló, 96 %-os értékeléssel. [Presto \(kodalyhub.com\)](https://www.kodalyhub.com) Néhány éve a Kodály Hubot hoztátok létre, ahol mindenki ingyenesen hozzáférhet a tanulást, tanítást segítő tartalmakhoz [News \(kodalyhub.com\)](https://www.kodalyhub.com).

A digitális világ a közösségépítés teljesen új formáit hozta létre, a Kodály Hub ennek a közösségi létnek az egyik fontos része, de sokkal több, mint egy social media platform. A Kodály Hub tudásmegosztásnak egy nagyon korszerű és bőkezű fajtája, hiszen mindazt, amit mi előállítunk, értékes tananyagokat, szellemi értékeket, azt ingyen elérhetővé tesszük. A másik jelentős elem, amit kiemelnék az a digitális lehetőségek az oktatásban, digitális eszközök, az infotechnológia alkalmazása a készségek fejlesztésében. A zenei írás és olvasás tanulásának folyamata támogatható a magyar gyerekek világával harmonizáló formában az Intézet által fejlesztett Move mi music ([Move mi Music](https://www.kodalyhub.com)) applikációval, ami minden internetes store-ban elérhető 7 nyelven. Az éneklés, a kodályi elveknek megfelelően, nélkülözhetetlen ahhoz, hogy ezt az eszközt használják a fiatalok. Szinte minden feladathoz kapcsolódik éneklési feladat.

Ugyanakkor figyeltünk a grafikai megoldások kapcsán arra, hogy a tankönyvek világa, különösen a Kodály életében megjelent tankönyvek világa megjelenjen ebben: színek, a formák, a feladattípusok. azok hűen követik az Ádám Jenő-féle módszert.

A PRESTO a Covid ideje alatt történetekre adott válaszunk. Világszerte megjelentek az online zenetanítást megvalósító jó gyakorlatok, ezeket egy nagy platformon összegezve példaként a tanárok elé állítottuk. A PRESTO projektben egy olyan finn céggel működünk együtt, akiknek a hetvenes évek óta van tapasztalata online oktatásban.

Vezetőként feladatom volt a nemzetközi kapcsolatok felkutatása. Fontos volt az is biztosítani, hogy az, akinek van valami fontos mondanivalója egy-egy témáról mindenki benne legyenek a projektben, senki ne maradjon ki. Ezt a csapatot össze kell tartani, ami nem csak biztatásból áll, hanem néha szigorból, mert vannak határidők, amiket teljesíteni kell, vannak bizonyos elvárások, amelynek meg kell felelni egy pályázatnál. De fontos volt az is, hogy pénzhez jussunk. Mert a pénz, ami ma a felsőoktatásba érkezik, arra elegendő, hogy a tanárok bérét és a villanyszámlát kifizessük. De semmi más fejlesztés, újítás, kutatás, kiadvány nem finanszírozható saját költségvetésből. A pályázati források bevonása a működésbe elengedhetetlen. Fontos volt tehát a pályázatokban való gondolkodás mind nemzetközi, európai uniós mind pedig magyar források beemelésével. Ehhez kellett egy csapat, és mellettem egy kiváló projektmenedzser működött mindig Furka Bea személyében. Aki sikeres pályázatokat írt, és olyan eredményeket tudott a záróbeszámolóknak közreadni, amelyek megnyerték a bírák tetszését.

Vezetőként nagyon fontos ismernem a munkatársaim erősségeit, és ezekre építeni. Milyen egyéni ambíciói vannak a kollégáimnak, amiért mindent odaad, amiért tűzbe megy. Ha az ő vágyai, szakmai tervei, felkészültsége, tudása beleillik abba a képbe, ami számomra is fontos, akkor megpróbálom az ő jelenlétét úgy alakítani, hogy a szakmai munkáját végezni tudja. Nem kértem senkitől olyant, amit ő nem tud megcsinálni. Vagy nem szeretne megcsinálni.

Soha nem éreztem, hogy nekem csapkodnom kéne az asztalt. Ha valakitől megváltam, bárki is volt az illető, én soha nem kételkedtem az ő szakmai rátermettségében. Egyszerűen nem tudtunk együtt dolgozni. Akikkel viszont együtt dolgoztunk, azokban nagyon hittem, és akikkel tudtam is dolgozni. Ha van örökség, amit itt hagyok az egy fantasztikus csapat Kecskeméten! Talán két

kivétellel a mostani tanári kar Kecskeméten akkor került oda, amikor én voltam az igazgató. Én erre a csapatra nagyon büszke vagyok! Mindegyik más! Mindegyik egyéniség! Nagyon különböző emberek de elképesztő tudással a maguk területén. Azon a területen működnek, amiben a legjobbak. Nincs senki olyan szerepben, amilyen szerepben ő nem szeretne lenni. Ez nem mindig előnyös dolog. Saját magam felé kritika, hogy nem bíztattam, nógattam jobban bizonyos kollégáimat abba az irányba, hogy tudományos munkát végezzenek, vagy eljussanak a doktori fokozatig. Vannak olyan kollégáim, akik kiválóak, de nincs mögöttük az a fajta kvalifikáció, amivel ők az egyetemi ranglétrán magasabb szintekre mehetnének. Ők lehet, hogy ezt nem bánják. Ez magát az intézetet gyengíti bizonyos szempontból. Nagyon ügyelni kell ugyanis a minősített oktatók és a nem minősített oktatók arányára a felsőoktatásban. Nyilvánvaló, hogy a felsőoktatási környezet igényli a minősített oktatók jelenlétét. Ebben lehettem volna rámenősebb...de nyilván azok a kollégáim, akik nem ebbe az irányba mentek, olyan élethelyzetben voltak, hogy nem tudták megtenni vagy nem akarták.

Mindig mindennel összefügg. Szakmai életem első harmada a Gyerekkórossal való munka nagyon fontos előzménye volt annak, hogy később kineveztek. Az előadóművészi munkám, a pedagógiai munkám az elhozta annak a lehetőségét, hogy meglássák bennem, hogy ez a pasas jó lehet a Kodály Intézetben. Azok a nemzetközi kapcsolataim, amelyek kialakultak az elmúlt 15 évben, elvezethettek oda, hogy megkeressenek Hollandiából.

Dr. Nemes László Norbert
(baon.hu)

Az interjút Tóth Teréz készítette.